EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Ulkoasiainvaliokunta

2005/0049(COD)

24.3.2006

LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan palauttamisrahaston perustamisesta vuosiksi 2008–2013 osana yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaa yleisohjelmaa
(KOM(2005)0123 – C6-0126/2005 – 2005/0049(COD))

Valmistelija: Tatjana Ždanoka

PA_Leg

LYHYET PERUSTELUT

Pakolaisrahaston perustamista koskevan ehdotuksen pääosa on teknisluontoinen eikä siis kuulu ulkoasiainvaliokunnan toimivaltaan. EU:n ja sen naapurimaiden muodostaman vapauden, turvallisuuden, vaurauden ja oikeuden alueen ulkoisen ulottuvuuden lujittaminen on kuitenkin yksi EU:n ulkopolitiikan keskeisimpiä asioita. On sanomattakin selvää, että unionin palauttamispolitiikan onnistuminen riippuu kauttakulku- ja lähtömaiden kanssa tehtävän yhteistyön tehokkuudesta.

Ehdotetun puiteohjelman rakennetta on syytä tukea ja on korostettava, että rahastoista olisi muodostettava yhtenäinen paketti. Lisäksi yhdenmukainen ja maailmanlaajuinen lähestymistapa EU:n maahanmuuttopolitiikkaan edellyttää täydentävyyttä ja yhteisvaikutusta kaikkien asianmukaisten sisäisten sääntelyvälineiden välillä sekä uusien ulkopolitiikan välineiden välillä, erityisesti ENPIn ja uuden, kolmansille maille apua tarjoavan temaattisen ohjelman kanssa. Näin ollen läheinen yhteistyö YK:n ihmisoikeusvaltuutetun kanssa sekä kansainvälisten sopimusten täydellinen täytäntöönpano ovat välttämättömiä edellytyksiä reilulle, yhdenmukaiselle ja onnistuneelle politiikalle.

Euroopan pakolaisrahaston avulla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden palauttamistoimia ja panemaan täytäntöön integroidun hallinnoinnin konseptia.

TARKISTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat ehdotukset:

Komission teksti[1]	Parlamentin tarkistukset
Tarkistus 1 Johdanto-osan 21 a kappale (uusi)	
	(21 a) Välineellä ei tueta toimenpiteitä, jotka liittyvät joukkopalautuksiin, jäsenvaltioiden yksittäistapauksia koskevien palauttamispäätösten joukkotäytäntöönpanoon tai palauttamisiin maihin, joissa pakolaisia saatettaisiin kiduttaa tai joissa he saattaisivat joutua muiden ihmisoikeusrikkomusten kohteeksi.

[1] Ei vielä julkaistu EUVL:ssä.

Tarkistus 2
2 artiklan 1 kohta

1. Rahaston yleisenä tavoitteena on tukea jäsenvaltioiden ***toimia***, joilla kehitetään palauttamismenettelyjen hallinnointia kaikilta osin soveltamalla yhdenmukaista hallinnointia ***näitä aloja koskevan*** yhteisön lainsäädännön mukaisesti.	1. Rahaston yleisenä tavoitteena on ***edistää ja*** tukea jäsenvaltioiden ***toteuttamia toimenpiteitä***, joilla kehitetään palauttamismenettelyjen hallinnointia kaikilta osin soveltamalla yhdenmukaista hallinnointia ***sovellettavan*** yhteisön lainsäädännön ***sekä kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden*** mukaisesti.

Tarkistus 3
3 artiklan 1 kohdan c a alakohta (uusi)

	(c a) Naapurimaiden kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen palauttamismenettelyjen hallinnan puitteissa.

Perustelu

Euroopan naapuruuspolitiikan välineen soveltamisalaan kuuluvat maat ovat Euroopan unioniin tulevien maahanmuuttajien tärkein lähde, niinpä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yhteistyöhön näiden maiden ja niiden viranomaisten kanssa.

Tarkistus 4
3 artiklan 2 kohdan 2 luetelmakohta

– suunnitelmilla pyritään toteuttamaan kattavia toimia, jotka tukevat jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten vapaaehtoista paluuta, ja tarvittaessa toteutetaan kyseisten henkilöiden pakkoon perustuvia palauttamistoimia ***humanitaarisia periaatteita*** noudattaen ja ihmisarvoa kunnioittaen; ja	– suunnitelmilla pyritään toteuttamaan kattavia toimia, jotka tukevat jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten vapaaehtoista paluuta, ja tarvittaessa toteutetaan kyseisten henkilöiden pakkoon perustuvia palauttamistoimia ***kansainvälisiä ihmisoikeusstandardeja ja perusoikeuskirjaa*** noudattaen ja ihmisarvoa kunnioittaen; ja

Perustelu

Yhteisön rahoittamat toimet on toteutettava kansainvälisten ihmisoikeusstandardien ja erityisesti Geneven sopimuksen ja perusoikeuskirjan mukaisesti.

Tarkistus 5
3 artiklan 2 kohdan 3 luetelmakohta

– suunnitelmiin sisältyy mahdollisuus valita kohderyhmä tapausten määrän perusteella; ja	– suunnitelmiin sisältyy mahdollisuus valita kohderyhmä tapausten määrän perusteella ***Euroopan ihmisoikeussopimusta kunnioittaen***; ja

Perustelu

Euroopan ihmisoikeussopimuksen IV pöytäkirjan 4 artiklassa kielletään ulkomaalaisten joukkokarkotukset.

Tarkistus 6
3 artiklan 3 a kohta (uusi)

	3 a. Toteuttaessaan 1–4 artiklassa tarkoitettuja toimia jäsenvaltioiden on pyrittävä ottamaan mukaan alalla toimivat kansalaisjärjestöt.

Perustelu

Kansalaisyhteiskunnan mukanaolo on erittäin tärkeää unionin yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan täytäntöönpanon onnistumisen kannalta.

Tarkistus 7
4 artiklan 1 kohdan johdanto

Rahastosta voidaan myöntää tukea 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan tavoitteiden mukaisille toimille, jotka koskevat erityisesti:	Rahastosta voidaan myöntää tukea 3 artiklan 1 kohdan a ***ja d*** alakohdan tavoitteiden mukaisille toimille, jotka koskevat erityisesti:

Perustelu

Tarkistuksessa 2 lisätään 3 artiklan 1 kohtaan uusi d alakohta.

Tarkistus 8
4 artiklan 1 kohdan a alakohta

(a) jäsenvaltioiden viranomaisten sekä	(a) jäsenvaltioiden viranomaisten sekä

kolmansien maiden konsulinvirastojen ja maahanmuuttoviranomaisten välisen tehokkaan, vakaan ja jatkuvan operatiivisen yhteistyön luomista tai kehittämistä, kun tavoitteena on hankkia matkustusasiakirjoja kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten ja varmistaa ***nopeat ja onnistuneet maastapoistamismenettelyt***;	kolmansien maiden***, erityisesti naapurimaiden,*** konsulinvirastojen ja maahanmuuttoviranomaisten välisen tehokkaan, vakaan ja jatkuvan operatiivisen yhteistyön luomista tai kehittämistä, kun tavoitteena on hankkia matkustusasiakirjoja kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten ja varmistaa ***nopea, onnistunut ja pysyvä palauttaminen***;

Perustelu

Euroopan naapuruuspolitiikan välineen soveltamisalaan kuuluvat maat ovat Euroopan unioniin tulevien maahanmuuttajien tärkein lähde, niinpä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yhteistyöhön näiden maiden ja niiden viranomaisten kanssa, jotta sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, jotka eivät (enää) täytä jäsenvaltioiden alueelle pääsyn, siellä oleskelun tai asumisen edellyttämiä ehtoja, voitaisiin palauttaa pysyvästi.

Tarkistus 9
4 artiklan 2 kohdan b alakohta

(b) jäsenvaltioiden viranomaisten sekä kolmansien maiden konsulinvirastojen ja maahanmuuttoviranomaisten välisten tehokkaiden, vakaiden ja pitkäaikaisten operatiivisten suhteiden kehittämiseen tähtäävää yhteistyötä, jonka tavoitteena on parantaa konsulinvirastoista saatavaa apua hankittaessa matkustusasiakirjoja kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten ja varmistaa ***nopeat ja onnistuneet maastapoistamismenettelyt***;	(b) jäsenvaltioiden viranomaisten sekä kolmansien maiden***, erityisesti naapurimaiden,*** konsulinvirastojen ja maahanmuuttoviranomaisten välisten tehokkaiden, vakaiden ja pitkäaikaisten operatiivisten suhteiden kehittämiseen tähtäävää yhteistyötä, jonka tavoitteena on parantaa konsulinvirastoista saatavaa apua hankittaessa matkustusasiakirjoja kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten ja varmistaa ***nopea, onnistunut ja pysyvä palauttaminen***;

Perustelu

Euroopan naapuruuspolitiikan välineen soveltamisalaan kuuluvat maat ovat Euroopan unioniin tulevien maahanmuuttajien tärkein lähde, niinpä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yhteistyöhön näiden maiden ja niiden viranomaisten kanssa, jotta sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, jotka eivät (enää) täytä jäsenvaltioiden alueelle pääsyn, siellä oleskelun tai asumisen edellyttämiä ehtoja, voitaisiin palauttaa pysyvästi.

Tarkistus 10
4 artiklan 3 kohdan b alakohta

(b) toimivaltaisten hallintoviranomaisten	(b) toimivaltaisten hallintoviranomaisten

kapasiteetin lisäämistä, jotta ne voivat panna maastapoistamispäätökset täytäntöön viivytyksettä, ihmisarvoa kunnioittaen ja noudattaen kyseisiä toimia koskevia eurooppalaisia turvallisuusstandardeja;	kapasiteetin lisäämistä, jotta ne voivat panna maastapoistamispäätökset täytäntöön viivytyksettä ***Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaisesti***, ihmisarvoa kunnioittaen ja noudattaen kyseisiä toimia koskevia eurooppalaisia turvallisuusstandardeja;

Perustelu

Euroopan unionin perusoikeuskirjaan viittaamalla saadaan aikaan tasapainoisempi lähestymistapa valintaan "oikeuksien" ja "turvallisuuden" välillä.

Tarkistus 11
4 artiklan 4 kohta

4. ***Erityisesti*** 1–3 kohdassa ***mainituilla toimilla*** edistetään yhteistä eurooppalaista maahanmuutto- ja palauttamispolitiikkaa koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa.	4. 1–3 kohdassa ***mainitut toimet toteutetaan kunnioittaen täysin erityisesti Geneven sopimuksessa määriteltyjä kansainvälisiä ihmisoikeusstandardeja ja palauttamattomuuden periaatetta. Toimilla*** edistetään yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa.

Perustelu

Geneven sopimuksen 33 artiklassa kielletään palauttamasta pakolaista millään tavalla rajalle tai alueelle, jossa hänen henkeään tai vapauttaan uhataan hänen rotunsa, uskontonsa, kansallisuutensa, sosiaaliseen ryhmään kuulumisensa tai poliittisen mielipiteensä vuoksi.

Tarkistus 12
4 artiklan 5 kohta

5. Toimien täytäntöönpanossa on otettava huomioon muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten, vailla huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, odottavien äitien, alaikäisten lasten yksinhuoltajien sekä kidutuksen, raiskauksen tai muiden henkisen***,*** ruumiillisen ***tai seksuaalisen*** väkivallan vakavien muotojen kohteeksi joutuneiden henkilöiden erityistilanne.	5. Toimien täytäntöönpanossa on otettava huomioon muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten, vailla huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, odottavien äitien, alaikäisten lasten yksinhuoltajien sekä kidutuksen, raiskauksen tai muiden henkisen ***ja/tai*** ruumiillisen väkivallan vakavien muotojen kohteeksi joutuneiden***, ihmiskaupan tai seksuaalisen hyväksikäytön uhrien sekä lääketieteellistä erityishoitoa tarvitsevien*** henkilöiden erityistilanne.

Tarkistus 13
5 artiklan 1 luetelmakohta

– kaikissa palauttamistapauksissa: paluuta ennen annettavat tiedot, välttämättömien matkustusasiakirjojen hankkiminen, ennen paluuta tarvittavien lääkärintarkastusten kustannukset, palautettavien henkilöiden ja saattajien matka- ja ateriakustannukset (ml. lääkintähenkilökunta), saattajien majoituskulut, erityistuki ***lasten*** ja vammaisten kaltaisille muita heikommassa asemassa oleville, kuljetuksesta lopulliseen määränpäähän kohdemaassa aiheutuvat kustannukset sekä yhteistyö alkuperämaiden sekä aiempien asuin- tai kauttakulkuvaltioiden viranomaisten kanssa;	– kaikissa palauttamistapauksissa: paluuta ennen annettavat tiedot, välttämättömien matkustusasiakirjojen hankkiminen, ennen paluuta tarvittavien lääkärintarkastusten kustannukset, palautettavien henkilöiden ja saattajien matka- ja ateriakustannukset (ml. lääkintähenkilökunta), saattajien majoituskulut, erityistuki ***alaikäisten (erityisesti vailla huoltajaa olevien alaikäisten)*** ja vammaisten kaltaisille muita heikommassa asemassa oleville, kuljetuksesta lopulliseen määränpäähän kohdemaassa aiheutuvat kustannukset sekä yhteistyö alkuperämaiden sekä aiempien asuin- tai kauttakulkuvaltioiden viranomaisten kanssa;

Tarkistus 14
6 artiklan 1 kohta

1. Komission aloitteesta enintään ***7*** prosenttia rahaston varoista voidaan käyttää sellaisten valtioidenvälisten toimien tai yhteisön edun mukaisten toimien (’yhteisön toimet’) rahoittamiseen, jotka koskevat turvapaikkapolitiikkaa ja 7 artiklassa mainittuihin kohderyhmiin sovellettavia toimenpiteitä.	1. Komission aloitteesta enintään ***20*** prosenttia rahaston varoista voidaan käyttää sellaisten valtioidenvälisten toimien tai yhteisön edun mukaisten toimien (’yhteisön toimet’) rahoittamiseen, jotka koskevat turvapaikkapolitiikkaa ja 7 artiklassa mainittuihin kohderyhmiin sovellettavia toimenpiteitä.

Perustelu

On tarve saada käyttöön suurempi osuus rahaston käytettävissä olevista varoista, jotta voitaisiin edelleen kehittää yhteisön yhteistyötä yhteisön lainsäädännön ja hyvien käytäntöjen täytäntöönpanemiseksi sekä sellaisten valtioidenvälisten yhteistyöverkostojen perustamisen tukemiseksi, joilla pyritään parantamaan palauttamispolitiikan (s. 463), valtioidenvälisten tiedotuskampanjoiden sekä tilastollisten työkalujen, menetelmien ja yleisten indikaattorien kehittämisen laatua.

Tarkistus 15
7 artiklan 2 kohta

2. Kohderyhmiin kuuluvat kolmansien maiden kansalaiset, jotka eivät tarvitse tai eivät enää tarvitse kansainvälistä suojelua, koska heidän turvapaikkahakemuksestaan on tehty kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti lopullinen hylkäävä päätös tai koska heidän asemansa on kansallisen tai yhteisön lainsäädännön mukaisesti kumottu, sen voimassaolo on päättynyt tai sitä ei ole uusittu (lopullinen päätös).	2. Kohderyhmiin kuuluvat kolmansien maiden kansalaiset, jotka eivät tarvitse tai eivät enää tarvitse kansainvälistä suojelua, koska heidän turvapaikkahakemuksestaan on tehty kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti lopullinen hylkäävä päätös tai koska heidän asemansa on kansallisen***, kansainvälisen*** tai yhteisön lainsäädännön mukaisesti kumottu, sen voimassaolo on päättynyt tai sitä ei ole uusittu (lopullinen päätös).

Tarkistus 16
8 artiklan 2 kohta

2. Komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että rahaston ja jäsenvaltioiden tukitoimet ovat johdonmukaisia yhteisön toimien, politiikkojen ja ensisijaisten tavoitteiden ***kanssa***. ***Johdonmukaisuus on osoitettava*** erityisesti 20 artiklassa ***mainitussa monivuotisessa ohjelmassa.***	2. Komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että rahaston ja jäsenvaltioiden tukitoimet ovat johdonmukaisia yhteisön toimien, politiikkojen ja ensisijaisten tavoitteiden ***sekä*** erityisesti 20 artiklassa ***mainitun monivuotisen ohjelman kanssa***. ***Tämän artiklan 1 kohdassa mainitut toimet toteutetaan yhteisvaikutuksessa unionin ulkoisen avun välineiden, erityisesti Euroopan naapuruuspolitiikan välineen kanssa.***

Perustelu

Eurooppalaisesta naapuruuden ja kumppanuuden välineestä annetussa uudessa asetuksessa säädetään oikeus- ja sisäasioiden alalla tehtävästä yhteistyöstä, johon sisältyvät muun muassa turvapaikka- ja maahanmuuttoasiat sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden vastainen taistelu ja niiden ehkäiseminen. Naapurimaiden ja jäsenvaltioiden yhteisiin ongelmiin kohdistetun uuden temaattisen ohjelman olisi täydennettävä rahastoja, jotka toimivat sisäasioiden alalla ja luovat jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuujärjestelmän.

Tarkistus 17
8 artiklan 3 a kohta (uusi)

3 a. Jäsenvaltioiden on pyrittävä tiiviiseen yhteistyöhön YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun ja kansainvälisen siirtolaisjärjestön kanssa ja luotava yhteisvaikutusta toisiinsa liittyvissä toimissa.

Perustelu

Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan liittyvien toimien suunnittelu edellyttää yhteisvaikutusta. Se on saavutettava päivittäiseen täytäntöönpanoon osallistuvien jäsenvaltioiden sekä kentällä toimivien ja jäsenvaltioita palauttamistoimissa avustavien YK:n ihmisoikeustoimikunnan ja kansainvälisen siirtolaisjärjestön välillä.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan palauttamisrahaston perustamisesta vuosiksi 2008–2013 osana yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaa yleisohjelmaa
Viiteasiakirjat	KOM(2005)0123 – C6-0126/2005 – 2005/0049(COD)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 22.6.2005
Tehostettu yhteistyö – ilmoitettu istunnossa (pvä)	
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Tatjana Ždanoka 21.7.2005
Alkuperäinen valmistelija	
Valiokuntakäsittely	23.2.2006 20.3.2006
Hyväksytty (pvä)	21.3.2006
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 43 –: 4 0: 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Angelika Beer, Panagiotis Beglitis, André Brie, Elmar Brok, Philip Claeys, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Jana Hybášková, Toomas Hendrik Ilves, Michał Tomasz Kamiński, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Emilio Menéndez del Valle, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napoletano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Cem Özdemir, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Hubert Pirker, Paweł Bartłomiej Piskorski, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Alexandra Dobolyi, Glyn Ford, Patrick Gaubert, Jaromír Kohlíček, Miguel Angel Martínez Martínez, Aloyzas Sakalas, Pierre Schapira, Tatjana Ždanoka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	
Huomautuksia (saatavilla vain yhdellä kielellä)	...